

PROGRAM

Kaija Saariaho (1952)

Terra Memoria

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-91)

Divertimento i F-dur, KV 138 (1772)

Allegro

Andante

Presto finale

PAUSE

Edvard Grieg (1843-1907)

Strygekvartet opus 27 i g-mol (1878)

Un poco andante – Allegro molto ed agitato

Romanze. Andantino

Intermezzo. Allegro molto marcato

Finale. Lento – Presto al Saltarello

Quatuor Modigliani

Den Paris-baserede Quatuor Modigliani, som i denne sæson fejrer sin 15-års fødselsdag, er en regelmæssig gæst i verdens førende koncertsale. De fire strygere spiller på italienske mesterinstrumenter: Violiner af *Giovanni Battista Guadagnini* (fra henh. 1773 og 1780), bratsch af *Luigi Mariani* (1660) og cello af *Matteo Goffriller* (1706). Kvartetten består af **Amaury Coeytaux** og **Loïc Rio** (violin), **Laurent Marfaing** (bratsch) og **François Kieffer** (cello).

Aftenens koncert starter med et værk af den berømte finske komponist Kaija Saariaho (1952), som i dag er bosiddende i Paris. Hun studerede på Sibelius Akademiet i Helsinki og grundlagde sammen med andre unge komponister gruppen: *Ears Open*. Hun studerede videre i Freiburg og deltog i de legendariske sommerkurser for ny musik i Darmstadt. Fra 1982 blev hun knyttet til det internationale computermiljø: Forskningsinstituttet IRCAM i Paris. Hun er kendt for at søge nye klange og lyde både på de akustiske instrumenter og de computeranimerede.

Hun har modtaget mange priser. I København modtog hun f.eks. i 2000 Nordisk Råds Musikpris og i 2011 Sonningprisen.

Til trods for hendes sparsomme bidrag til kvartetgenren med kun to værker udtrykker hun, at hun ”elsker strygerlyden og føler, at når hun skriver for en strygekvartet, går hun ind i den musikalske kommunikations intime kerne.”

Vi skal i aften høre **Terra Memoria**, som er Kaija Saariahos 2. strygekvartet fra 2006 komponeret til Emerson kvartetten. Titlen Terra Memoria refererer til to ord: Jord (terra) og erindring (memoria). Her refererer jord til komponistens materiale og erindring til måden, hvormed hun arbejder med det. Om aftenens værk siger Saariaho: ”Det er dedikeret til de afdøde. Deres liv er fuldendt, intet vil blive føjet til det. På den anden side lever de i vores erindringer år efter døden indtraf. Den af os, som er ladet tilbage bliver mindet om vores oplevelser sammen. Vores følelser fortsætter med at skifte mellem forskellige aspekter af deres personlighed”.

Næste værk på programmet er et af Mozarts ungdomsværker skrevet i en alder af 16 år. Mozart havde som barn og ung et omfattende tournéliv, idet hans far havde arrangeret rejser til adskillige europæiske storbyer. Årene 1770 – 1773 var præget af orientering mod Italien, som Mozart sammen med faderen besøgte på tre lange rejser. Dermed kom han i direkte kontakt med italiensk opera- og instrumentalstil. Italienerne var meget begejstrede for den unge Mozart, og paven i Rom slog Mozart til ordensridder af *Den gyldne Spore*. I begyndelsen af 1772 befandt den kun 16 årige Mozart sig hjemme i Salzburg, hvor han bl.a. arbejdede på det **divertimento i F-Dur, KV 138**, som vi skal høre i aften. Det indgik i en samling

på i alt 6 divertimenti, hvoraf kun 3 er bevaret. Samlingen kaldes også Salzburg symfonierne. De er noteret for 4 solostrygere med tre satser uden en menuet. Dette får divertimentogenren til at minde om den tresatsede italienske sinfonia-model. De enkelte divertimenti kan opføres for en større besætning.

Divertimento i F-dur er et muntret og livligt stykke, som har et diverterende udtryk. **Åbnings-satsen: Allegro** er en overdådig strålende sats. Den efterfølges af en **andante i G dur**, hvor vægten er lagt på den melodiske linje. Sidste sats: **Presto finale** er i rondoform med et muntret hovedtema, der har folkedansekarakter.

Efter pausen er der norsk musik på programmet.

Edvard Grieg komponerede 5 kammermusikalske værker herunder een **strygekvarteret i g-mol opus 27**, som står på aftenens program. Den er komponeret i vinteren 1877-1878 og regnes for et af de vigtigste kammermusikværker i anden halvdel af det 19. århundrede. Grieg følte trang til at komme væk fra bylivet, og han valgte det landlige Lofthus ved Hardangerfjorden, hvor værket blev til. Den norske musikkforsker Finn Benestad skriver om kvartetten: ”Det hører til hans mest avancerede værker, som stræber mod bredde, flugt, og fremfor alt klang for de instrumenter for hvilke det er skrevet. Værkets klangintensitet er så stærk, at den til tider kan bringe tanken hen på et helt strygeorkester, og krasse virkemidler i instrumentbehandling og harmonik peger frem mod stiltræk i 1900-tallet”. Værket blev uropført i oktober i Köln samme år 1878, hvor det blev en stor publikumssucces. Men måneden efter i Gewandhaus i Leipzig greb kritikeren Bernsdorf pennen og frakendte Grieg alle evner som komponist. Franz Liszt derimod var en af dem, som ganske tidligt indså værkets betydning. I 1883 sagde han :”Det er længe siden, jeg har mødt et nyt værk, specielt en strygekvarteret, som har interesseret mig så stærkt som netop dette egenartede og fortræffelige værk af Grieg”. I det hele taget har eftertiden erkendt Grieg som den store nationalromantiker med den norske tone. Kvartetten foregreb en væsentlig tendens inden for den musikalske modernisme, der resulterede i, at selv kammermusikken vendte sig hen mod det symfoniske ved tærsklen til det 20. århundrede.

Grieg forsøgte at afprøve nye former. I den firsatsede sonate er der et fragment fra Ibsens og Griegs første sang: *Spillemænd* (fra opus 25, 1876), der indgår i kvartetten mange steder som et slags motto i alle fire satser. Det fremstår både i dur og mol og eventuelt bearbejdet f.eks. ved ændrede rytmer.

Eva Kullberg

MUSIKHUSET AARHUS

Lille sal søndag den 23. februar 2020

Quatuor Modigliani Frankrig

aarhus
musikforening

Kære publikum. Sluk venligst for lyden på din telefon. Desuden beder vi om, at man venter med at tjekke henvendelser på telefonen ... til efter koncerten. Tak!